

HYRJE

Fushat teknologjike janë fusha në të cilat pritet që nxënësit të bëjnë aktivitetet e tyre teknologjike dhe të cilat përbëjnë kornizën e kurrikulit që do të organizohet dhe zhvillohet në shkolla. Renditja e fushave është e rastit dhe nuk paraqet rëndësinë e tyre.

Puna e dorës për klasën e parë ka të bëjë me përvetësimin e njohurive dhe shkathtësive të nevojshme (Materialet dhe përpunimet e tyre, pajisjet teknike, trafiku, mjedisi, shëndeti dhe siguria) që parashihen për këtë nivel.

Lënda e punës së dorës ndihmon në zhvillimin e gjithanshëm të nxënësve, duke zhvilluar aftësinë e tyre krijuese si dhe ato komunikuese. Lënda ndihmon në formimin dhe në zhvillimin e koncepteve, si në punën e dorës, ashtu edhe në lëndë të tjera mësimore që zhvillohen në shkollë.

QËLLIMET

Qëllimet kryesore të punës së dorës të nxënësit janë:

- Zhvillimi i një shprehje pozitive të nxënësit ndaj shprehisë në punë dore dhe rëndësisë së saj.
- Familjarizimi me mjedisin dhe motivimi i nxënësve që njohuritë e nxëna t'i shfrytëzojnë në jetë.
- Inkurajimi i nxënësve për të marrë ndonjë nismatë dhe veprim të pavarur, duke patur parasysh rregullat themelore të sjelljes në grupe, në vartësi nga llojet e ndryshme të veprimtarive që zhvillojnë.

OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHËM

Nxënësi duhet:

Të zhvillojë qëndrimet dhe vlerat

- Në kuptimin e përparësive dhe kufizimeve që i ofron lënda.
- Në kuptimin e sjelljeve personale (të jetë kooperativ, i hapur, tolerant, i ndershëm, i vullnetshëm, kritik, me nisëtiavë, etj.)

Të kuptojë

- Rregullat e trafikut dhe të sigurisë.
- Faktorët që ndikojnë në ndotjen e mjedisit.
- Rregullat e higjienës.

Të zbatojë

- Përpunimin e materialeve me vegla të thjeshta.
- Rregullat e trafikut në praktikë.
- Mirëmbajtjen e shëndetit.
- Ruajtjen e mjedisit.

Të demonstrojë shkathhtësi mendore

- Në marrjen e vendimeve të logjikshme (duke i zgjedhur informacionet, njohuritë dhe përfundimet relevante).
- Të ketë besim në vetvete dhe të rrisin besimin në aftësinë e tyre për punë artizanale.

ORGANIZIMI I PËRMBAJTJES PROGRAMORE:

Kategoritë	Nënkategoritë	Nr. i orëve	Përqindja
1. Materialet dhe përpunimet e tyre		8	44.4 %
2. Pajisjet teknike		4	22.3 %
3. Trafiku		2	11.1 %
4. Mjedisi		2	11.1 %
5. Shëndeti dhe siguria		2	11.1 %

KATEGORITË	NËNKATEGORITË	PËRMBAJTJA PROGRAMORE	REZULTATET E PRITSHME	LIDHJA NDËRLËNDORE
1. Materialet dhe përpunimet e tyre	1.1. Njohja dhe klasifikimi i materialeve 1.2. Puna me materiale dhe përdorimi i veglave	1.1.1. Përdorimi i shqisave për të vëzhguar dhe njohur ngjashmëritë në mes të materialeve. 1.1.2. Klasifikimi i materialeve në grupe në bazë të vetive elementare (struktura, pamja, tejdukshmëria). 1.2.1. Puna me këto materiale: letër, plastelinë, argjilë, brumë, kit, rërë, shkopinj, kokrra gruri, misër, fasule, etj. 1.2.2. Përdorimi i gërshërëve. Ndryshimi i formës përmes palimit, prerjes, ngjitjes, lidhjes me kapëse, ndrydhjes.	Nxënësi duhet të jetë në gjendje: Të njohë vetitë elementare të materialeve nga jeta e përditshme dhe mënyrat e përpunimit të tyre. Të krahasojë vetitë me përdorim të materialit të veçantë.	Gjuha amtare Artet e bukura
2. Pajisjet teknike	2.1. Veprimet me konstruksione	2.1.1. Konstruksionet me elemente përbërëse.	Nxënësi duhet të jetë në gjendje: Të dijë të përdor teknikat e përpunimit dhe bashkimit të përshtatshëm për materialet që përdoren.	Gjuha amtare Matematika
		2.1.2. Konstruksionet nga materialet natyrore.	Të zhvillojë ide të qartë se çka duhet të bëjë.	
		2.1.3. Çmontimi i lodrave të cilat mund të çmontohen.	Të kuptojë dallimin në mes të tërësisë së objektit dhe të pjesëve përbërëse.	

3. Trafiku	3.1. Shenjat e trafikut	3.1.1. Njohja me rrugët përreth shkollës, cilat janë shenjat e shtigjeve për këmbësorë dhe çiklistë.	Nxënësi duhet të jetë në gjendje: Të dijë si të sillet me siguri prej shtëpisë në shkollë dhe anasjelltas.	Gjuha amtare
	3.2. Rregullat e trafikut	3.2.1. Nxënësit të njoftohen me rregullat në trafikun urban. 3.2.2. Kuptimi i rëndësisë i të qenurit të vërejtur si pjesëtar në trafik. 3.2.3. Njohja me rregullat e sjelljes si bashkudhëtar në mjetet e trafikut.	Të dijë si të sillet me siguri prej shtëpisë në shkollë dhe anasjelltas. Të sillet drejt në trafikun urban.	
4. Mjedisi	4.1. Shprehitë e punës 4.2. Natyra që na rrethon	4.1.1. Zhvillimi i shprehisë për përgatitjen e vendit të punës dhe pastaj vendosja e mbeturinave në vendin përkatës. 4.2.1. Njohja me shtazët dhe tokën e vendit. 4.2.2. Klasifikimi i natyrës së gjallë dhe jo të gjallë.	Nxënësi duhet të jetë në gjendje: Të dijë t'i përdorë në mënyrë të drejtë veglat për manipulim me letra.	Gjuha amtare
	4.3. Të vërejturit e natyrës	4.3.1. Të vërejturit dhe përshkrimi i dukurive të motit. 4.3.2. Të vërejturit dhe përshkrimi i aktivitetit të njerëzve dhe kafshëve gjatë ndryshimeve të motit.	Të dijë se me pastrimin e duarve dhe dhëmbëve zvogëlohet mundësia e infektimit nga sëmundjet e ndryshme dhe prania e gjallesave të vogla. Të dijë disa mjete higjienike të thjeshta dhe rregullat.	

5. Shëndeti dhe siguria	5.1. Puna me vegla dhe mjete	Manipulimi me disa vegla dhe mjete. Nxënësit të tregojnë mënyrat e ndotjes së duarve dhe të tregojnë për cilën arsye duhet pastruar ato.	Nxënësi duhet të jetë në gjendje: Të dijë t'i përdorë në mënyrë të drejtë veglat për manipulim me letra.	Gjuha amtare
	5.2. Mjetet higjienike	Përdorimi përkatës i mjeteve higjienike dhe preventive. Pastrimi i duarve pas punës.	Të dijë se me pastrimin e duarve dhe dhëmbëve zvogëlohet mundësia e infektimit nga sëmundjet e ndryshme dhe prania e gjallesave të vogla. Të dijë disa mjete higjienike të thjeshta dhe rregullat.	

VLERËSIMI

Vlerësimi i të nxëniet bëhet në këto mënyra:

1. Vlerësimi i angazhimit të nxënësit gjatë realizimit të përmbajtjes programore
2. Vlerësimi i punës individuale
3. Vlerësimi i kontributit në punën grupore

UDHËZIME NË PËRDORIMIN E LITERATURËS DHE BURIMEVE TË TJERA MËSIMORE

Literatura e propozuar

1. Doracakë për mjedisin, trafikun, shëndetin etj.
2. **Erich Neuwirth**: “Spaß beim Forschen und Entdecken 1”, Veritas-Verlag, Linz, Austri, 2001.

Pajisjet dhe parakushtet e tjera të nevojshme

1. Trajnime për arsimtarë
2. Kabineti i pajisur me materiale dhe mjete konkretizimi

Kushtet minimale

1. Trajnime për arsimtarë

UDHËZIME METODOLOGJIKE TË PËRGJITHSHME

1. Qasja problemore në paraqitjen e temës/njesisë
2. Theksi në demonstrim dhe punë individuale dhe grupore
3. Inkurajimi i punës individuale dhe shkëmbimit të dijes dhe të shkathtësive, puna interaktive

ORIENTIMET PËR PUNË TË PAVARUR

1. Puna grupore dhe individuale